

Слово до читачів

Кілька років тому я написала книжку під назвою «Їсти, молитися, кохати», де розповіла про навколосвітню мандрівку, в яку вирушила сама після важкого розлучення. Я написала її у свої тридцять сім, і для мене як письменниці вона стала новим, кардинально інакшим початком. До «Їсти, молитися, кохати» в літературних колах мене знали (якщо взагалі знали) як жінку, що пише насамперед для і про чоловіків. Я роками писала статті для чоловічих журналів типу *GQ* і *Spin*, у яких досліджувала маскуліність з усіх можливих ракурсів. Так само героями моїх перших трьох книжок (художніх і ні) були супермачо: ковбої, ловці омарів, мисливці, водії вантажівок і лісоруби...

Мені часто казали, що я пишу як чоловік. Якщо чесно, я не впевнена, що це взагалі означає, але зазвичай це кажуть як комплімент. Ну, у той час я точно це сприймала за комплімент. Задля однієї статті для *GQ* я навіть на тиждень «перевтілилася» в чоловіка. Коротко постригла волосся, приплюснула груди, запхала у штани презерватив, напханий просом, і причепила борідку під нижньою губою — усе для того, щоб бодай якось відчутти на собі та зрозуміти принадні таємниці чоловічої натури.

Мушу додати, що одержимість чоловіками поширювалась і на моє особисте життя. І це не раз все ускладнювало.

Ні, не так – це завжди все ускладнювало.

За клопотами в особистому житті та професійними зацікавленнями я так захопилася темою маскулінності, що навіть на секунду не замислювалась про жіночність. Принаймні точно не про власну жіночність. З цієї причини – а також через те, що я не особливо дбала про себе – я поганенько знала саму себе. Тому коли в років тридцять мене нарешті накрила хвиля депресії, я не розуміла, що зі мною робиться, і не знала, як це взагалі назвати. Спочатку розвалилося моє тіло, потім – мій шлюб, а тоді – на страшенно довгий і моторошний час – моя психіка. Маскулінне кресало ніяк не могло освітити мені дорогу в тій ситуації: вибиратися з емоційного лабіринту довелося навпомацки. Розлучена, пригнічена і самотня, я покинула все і присвятила цілий рік мандрам та роздумам. Я вирішила дослідити себе так уважно, як колись досліджувала невловимого американця-ковбоя.

А тоді, бо я ж письменниця, я написала про це книжку.

А тоді, бо життя інколи буває дуже-дуже дивне, та книжка стала міжнародним супер-пупер бестселером і я – після десяти років писанини про чоловіків і маскулінність – раптово перетворилась на авторку «чикліту». Знову ж таки, не розумію до кінця, що таке той «чикліт», але точно знаю, що авторка «чикліту» – це не комплімент.

Хай там як, а тепер мене постійно питають, чи передбачала я такий розвиток подій. Чи, працюючи над «Їсти, молитися, кохати», я здогадувалась, якою вона стане популярною? Ні. Я ніяк, абсолютно ніяк не могла передбачити аж такої реакції. Коли я писала ту книжку, то сподівалась на одне: що мені пробачать мемуари. Так, читачів у мене було

небагацько, це правда, але вони були віддані мені і їм подобалася рішуча молода жінка, яка писала суворі історії про суворих чоловіків та їхні чоловічі справи. Я сумнівалася, що моїм читачам сподобається сентиментальна хроніка від першої особи про розлучену жінку в пошуках душевного зцілення. Однак я мала надію, що вони виявляться доброзичливими і зрозуміють, що я мусила написати її з особистих причин, подивляться на це крізь пальці, і ми всі спокійно житимемо собі далі.

Але все вийшло інакше.

(Відразу попереджу: книжка, яку ви тримаєте в руках, це теж не сувора історія про суворих чоловіків та їхні чоловічі справи. Не кажіть потім, що вас не попереджали!)

Мене весь час питають ще про таке: що змінилося в моему житті після виходу «Їсти, молитися, кохати»? Але на нього складно відповісти, бо масштаб змін був просто гігантський. Наведу слушну аналогію з дитинства: коли я була мала, батьки повели мене до Американського музею природознавства у Нью-Йорку. Ми прийшли в зал історії океанів. Тато показав на стелю — над нашими головами висіла модель синього кита в натуральну величину. Тато хотів показати мені, яка ця тварина величезна, але я не бачила її. Я стояла просто під китом, ага, і дивилась на нього, але осягнути всього кита цілком не могла. У моїх мізках не було механізму, який допоміг би мені осягнути щось таке гігантське. Я бачила тільки синю стелю і зачудування на лицах інших відвідувачів (там явно відбувалося щось цікаве!), але зрозуміти, що то кит, я не могла.

Так само я деколи почуваюсь щодо «Їсти, молитися, кохати». Траєкторія її популярності в певний момент дійшла

до точки, після якої мій мозок більше не міг досягти її розмірів, тому я перестала навіть пробувати і взялась за інші справи. Дуже помічним виявився город. Коли збираєш слимаків із кущів помідорів, усе відразу виглядає інакше.

З іншого боку, я ламала голову над тим, як після такої шаленої популярності знову писати відверто й невимушено. Не вдаватиму, ніби я аж так сумувала за статусом літературного новнейма, але колись я таки писала книжки з думкою про те, що їх мало хто прочитає. Здебільшого та думка, звісно ж, гнітила. Але з одного ракурсу все-таки втішала: якщо я геть зганьблюся, свідків моєї ганьби буде не так багато. Словом, виникла теоретична проблемка. На мій наступний проект чекали мільйони читачів. Як, скажіть мені, написати книжку, яка сподобається мільйонам? Я не прагнула відкрито догоджати, але й не хотілося відштовхнути своїх розумних, енергійних читачів і читачок – і якраз читачок було найбільше, – тим паче, після всього, що ми з ними разом пережили.

Я не знала, як рухатись далі, але якось та й рухалась. Усього за рік я написала першу чернетку цієї книжки – п'ятсот сторінок, – але як тільки поставила крапку, відразу зрозуміла: щось не так. Голос був не схожий на мій. І взагалі ні на чий. Здавалося, ніби він звучить із гучномовця, та ще й спотворено. Я відклала рукопис – і більше так на нього й не глянула – і пішла на город копірситися в земельці й думати.

Відразу скажу, що той період, коли я не знала, як писати чи як це робити невимушено, не був кризовим. Насправді мені жилося чудово, я була вдячна за успіхи в особистому та професійному житті й не збиралася перетворювати

цю головоломку на катастрофу. Але голову поламати таки було над чим. У мене навіть закралася думка, що письменницькій кар'єрі кінець. Більше не бути письменницею – не найгірша доля на світі, якщо вона, звісно, на мене чекала. Але я не могла впевнено сказати, чекала чи ні. Словом, я провела не одну годину на грядці з помідорами, поки розібралася в ситуації.

Врешті я трохи заспокоїлась і змиралася з тим, що не зможу написати книжку, яка сподобається мільйонам. Принаймні навмисно. Я не знаю, як написати бестселер на вимогу. Бо якби знала, то писала б їх без кінця, повірте мені, і моє життя уже давно стало би неймовірно легким і комфортним. Але це так не працює – принаймні для таких письменниць, як я. Ми пишемо тільки ті книжки, які мусимо – або можемо – писати, а тоді відпускаємо їх, розуміючи, що все, що з ними трапиться далі, – це вже не наша справа.

Отож із безлічі особистих причин я мала написати саме цю книжку – ще одні мемуари (з бонусними соціально-історичними підрозділами!) про свої намагання змиритися зі складним інститутом шлюбу. З вибором теми я ні на секунду не вагалась. Морочилася я з пошуком голосу. Зрештою я зрозуміла, що зможу знову писати лише тоді, коли суттєво обмежу – бодай у власній уяві – кількість людей, для яких пишу. І почала з нуля. Цю версію книжки «Я згодна!» я написала не для мільйонів читачів. Я написала її рівно для двадцяти семи людей. Ось їхні імена: Мод, Керол, Кетрін, Енн, Дарсі, Дебора, Сюзан, Софі, Крі, Кет, Еббі, Лінда, Бернадетт, Джен, Джана, Шеріл, Рая, Айва, Еріка, Нішель, Сенді, Енн, Патріша, Тара, Лора, Сара і Маргарет.

Ці двадцять сім жінок утворюють вузьке, але надзвичайно важливе коло моїх подружок, родичок і сусідок. Їм від двадцяти до дев'яноста з гаком років. Одна з них – моя бабуся, інша – пасербиця. Одна – моя найдавніша подружка, інша – найновіша. Одна щойно вийшла заміж; дві чи три мріють про шлюб; кілька недавно вийшли заміж вчоргове; одна невимовно вдячна собі за те, що ніколи не одружувалась; ще інша щойно розірвала десятирічні стосунки з жінкою. Семеро з них – матері, дві (станом на час, коли я пишу ці рядки) вагітні; решта бездітні – з найрізноманітніших причин і з різними емоціями щодо цього. Деякі з них – домогосподарки, інші працюють за фахом, кілька – ох! – і домогосподарки, і працюють. Більшість із них білі, кілька темношкірі; двоє народилося на Близькому Сході, одна – скандинавка, дві – австралійки, одна з Південної Америки, ще одна з народу каджун. Троє глибоко релігійні, п'ятеро зовсім не цікавляться богословськими питаннями, більшість духовно збентежені, решта уклали з Богом свої угоди. Всі ці жінки володіють почуттям гумору вище середнього. Всі у той чи інший період свого життя пережили важку втрату.

Упродовж багатьох років я сиділа то з однією, то з другою дорогою колежанкою за чашкою чаю чи за келихом вина і розмірковувала про питання шлюбу, інтимності, сексуальності, розлучення, вірності, родини, відповідальності й самостійності. Ті розмови стали кістяком для книжки. Складаючи докупи різні сторінки цієї історії, я вголос розмовляла з подружками, родичками й сусідками: відповідала на питання, які ми обговорювали десяток років тому, і формулювала нові. «Я згодна!» ніколи не з'явилась би на